

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİN VE SORULARI

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl!
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

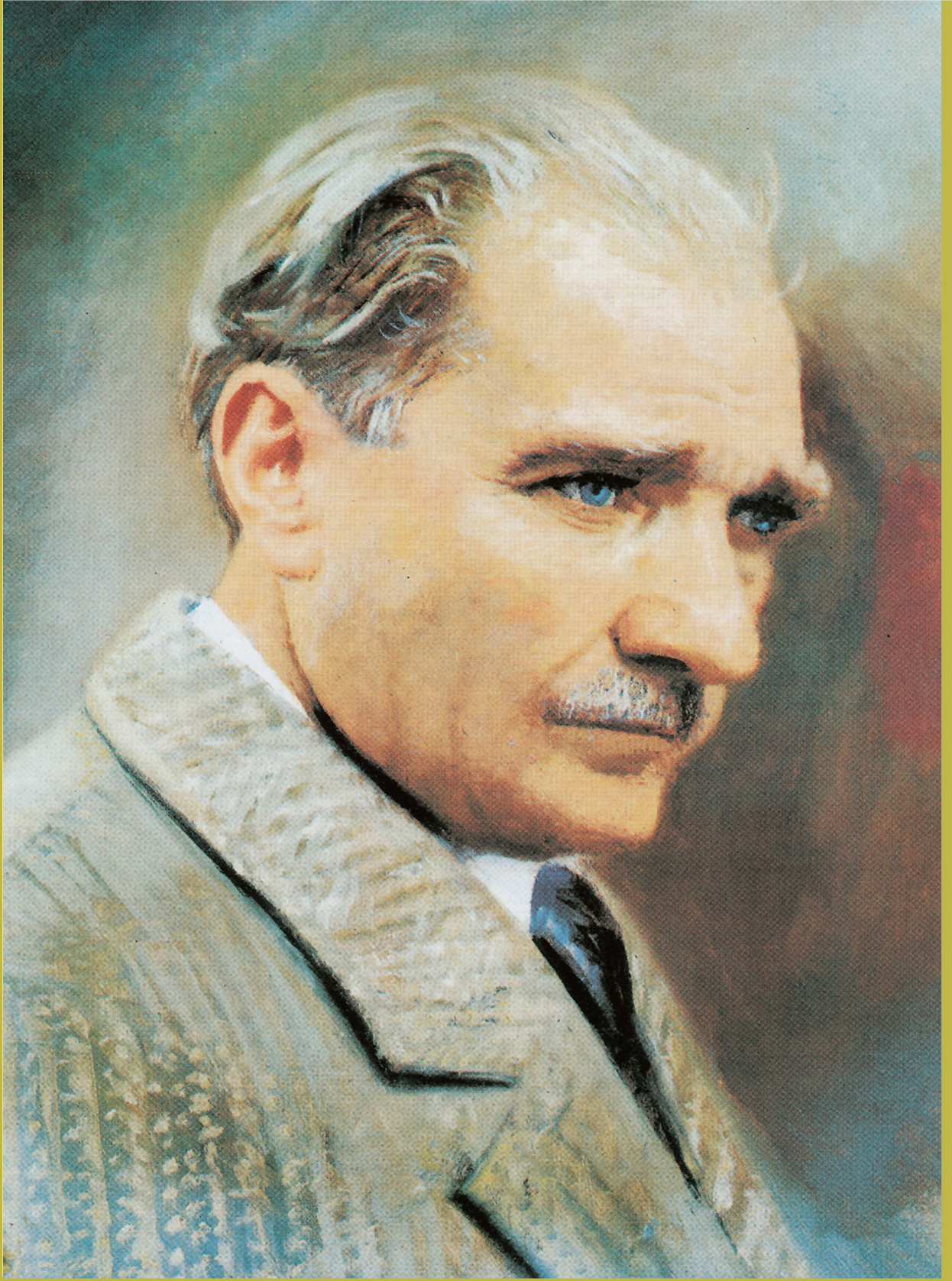
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

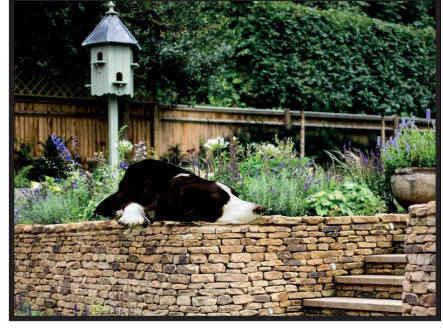
Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

BİZİM ÇAKIL

Görseniz, siz de çok seversiniz. Simsiyah tüyleri, kıvrık uzun kuyruğu, ıslıl ıslıl gözleriyle ilk görüşte sevdirebilir kendini. Bakışlarıyla konuşur âdeta. Masum, bir o kadar da neşeli...

Bir evi yoktur. Ancak mahalledeki tüm evler onun evidir. O da bütün ailelerin bir üyesi. Dört yolun köşesindeki pembe boyalı yüksek duvarın tepesinde oturmaya bayılır. Mahallenin bekçisi edasıyla etrafı gözetler. Bir kedi gibi duvara tırmanabilen dünyanın en çevik köpeğidir bizim Çakıl.

Sabahları pencereyi açarken bir gözüm Çakıl'ı arar. O da bilir gibi başını döndürüp bakar. Merhabalaşırız.

Yılbaşı gecesinin sabahı ise perdeyi açtığımda Çakıl yoktu. Yerinde kocaman bir boşluk vardı. Ne yapacağımı bilemedim.

En son, gece havai fişekler atılırken gördüm onu. Bir o yana bir bu yana dörtnala koşuyordu. O da eğleniyor sandım. Sonra hangi yöne kaçacağını şaşırdığını fark ettim. Korkuyordu hem de çok.

Balkondan “Korkma Çakıl, sakın ol!” diye bağırdım. Duymadı, duyması da imkânsızdı. Sabah kalktığımızda ise yoktu. Birkaç saat sonra komşularla birbirimize sormaya başladık.

“Çakıl yok ortalarda. Gören oldu mu?”

Yok! Çakıl da yok, onu gören de.

Ne düşüneceğimizi, ne yapacağımızı bilemedik.

“Bizim Çakıl bırakmaz bizi.” dedi annem.

“Eyvah, hayvancağızın başına bir şey gelmiş olmasın?” dedi karşı binadaki Bakkal Amca.

“Gece seslerden ürkmüştü. Korkup kaçmış olabilir!” dedi bizim üst kattaki Zehra Teyze.

“Yoksa hızla koşarken önüne bir araba falan mı çıktı?” dedi bizim sütçü.

“Yok canım o gitmez bir yere, çıkar gelir birazdan!” dedi Pamuk ninem. “Sahi mi, gelir mi?” diye sordum nineme. Çakıl için endişeleniyordum. Aklımda türlü türlü ihtimaller canlanıyordu. Bir yandan da kötü bir şey olmasın diye dualar ediyordum.

Pamuk ninem ellerimden tutup gülümseyerek: “Haklısın. Ben de endişelendim. Ama gel seninle umudumuzu kaybetmeyelim. İyi düşünelim iyi olsun. Ne dersin?” dedi. “Peki nineciğim, öyle olsun!” diye cevap verdim.

Çakıl’ı bulmak için âdeta seferberlik başlattık. Herkes pencerelerden, balkonlardan seslendi. Mahalleyi karış karış aradık.

İlk gün ses çıkmadı. İkinci gün de... Üçüncü gün moralim bir hayli bozulmaya başladı. Bizim mahalle Çakılsız, burnunda havuç olmayan kardan adam gibi pudra şekeri dökülmemiş elmalı turta gibiydi. Eksik ve tatsız...

Pamuk ninem ise hiç kaybetmedi umudunu. Zaten o hep böyledir. “Hep İyimser Kalan Nine” koyacağım yakında adını. Sağlığı için uzun süredir evden pek çıkamıyor. İnanır mısınız? Hep iyimserdi. Benim ninem öyle şeker ki “Gün doğmadan neler doğar!” der daima.

Beşinci günün akşamıydı. Akşamları güneş batar ama “bizim mahalle için gün doğdu” âdeta. İşten dönen Resul Amca, belki Çakıl’ı bulurum diye yolunu uzatıp aşağı mahalleyi dolaşmıştı. Ne iyi etmişti. Çakıl, keyifli keyifli dolaşıyormuş. Yanında kocaman bir kangal köpeği varmış. Belli ki çok iyi arkadaş olmuşlar. Haber çabuk yayıldı. Hepimiz rahat bir nefes aldık.

Ertesi sabah Çakıl her zamanki köşesinde yerini almıştı. İşin güzel yanı, artık mahallemizin bir esas köpeği daha oldu. Çakıl’ın en iyi arkadaşı. Adını ne koysak dersiniz?

Mavi Kırlangıç, Yeşilay Çocuk Dergisi, Şubat 2021

(4. sınıf seviyesine uygun şekilde düzenlenmiştir.)

1. Çakıl'ın görünüşü nasıldır? Doğru olan üç seçeneği işaretleyiniz.

- ☐ Tüyleri siyahtır.
- ☐ Gözleri ışıltılıdır.
- ☐ Dik kulaklıdır.
- ☐ Uzun tüyleri vardır.
- ☐ Kısa bacaklıdır.
- ☐ Kıvrık uzun kuyrukludur.

2. Hikâyedeki çocuk, Çakıl için “Bir evi yoktur. Ancak mahalledeki tüm evler onun evidir.” diyor.

Çocuk bu sözlerle ne anlatmak istemiştir?

3. Çakıl mahallede genellikle nerede durmaktadır?

- A. Balkonda
- B. Pencerenin altında
- C. Mahalledekilerin yaptığı kulübede
- D. Dört yolun köşesindeki yüksek duvarda

4. OKUMA

4. Çakıl'ın en belirgin davranışlarından ikisini yazınız.

1

2

5. Çocuk yılbaşı gecesinin sabahı perdeyi açtığında neyle karşılaştı?

6. Çocuk, Çakıl'ın havai fişeklerden korktuğunu nasıl anladı?

- A. Duvar kenarına pusmasından
- B. Balkonun altına saklanması
- C. Hangi yöne kaçacağını şaşırmasından
- D. Ağaca tırmanmasından

7. Çocuğa, Çakıl için endişelenmemesi, umudunu yitirmemesi konusunda tavsiyede bulunan kimdir?

- A. Zehra Teyze
- B. Bakkal Amca
- C. Resul Amca
- D. Pamuk nine

8. Çocuk “Üçüncü gün moralim bir hayli bozulmaya başladı.” diyor.

Çocuğun moralinin bozulmasının sebebi nedir?

- A. Mahalledekilerin artık Çakıl’ı mahallede istememesi
- B. Uzun süre Çakıl’dan haber çıkmaması
- C. Çakıl’ın başka mahallede yaşamaya başlaması
- D. Çakıl’ın barınağa götürülmesi

9. Çocuk, Çakılsız olan mahallesini nelere benzetmektedir? Yazınız.

10. Çocuk, Pamuk ninesi için “Hep iyimser kalan nine koyacağım adını.” diyor. Çocuğa bunu düşündüren, ninesinin hangi sözleri veya davranışlarıdır? Metinden bu sözlere veya davranışlara bir örnek yazınız.

11. Hikâyedeki çocuk bir gün, “Akşamları güneş batar ama bizim mahalle için gün doğdu âdeta.” diyor.

Çocuk neden böyle söylemiştir?

12. Hikâyenin sonunda çocuk neden isim arayışına girmiştir?

- A. Çakıl’ın adını değiştirmek istemektedir.
- B. Çakıl’ın yavrusuna isim vermek istemektedir.
- C. Çakıl’ın en iyi arkadaşına isim vermek istemektedir.
- D. Sahiplendiği köpek yavrusuna isim vermek istemektedir.

13. “Bizim Çakıl” hikâye için uygun bir başlık mıdır? Cevabınızı işaretleyiniz.

☐

Evet

☐

Hayır

Cevabınızı okuduğunuz metinden yararlanarak açıklayınız.

meb.gov.tr

Ölçme, Değerlendirme
ve Sınav Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

4.SINIF

OKUMA BECERİLERİ
METİNLER VE SORULARI